

Sotsiaalkaitseministri määruse „Psühholoogi palga- ja juhendamistoetus kohalikele omavalitsusele ja esmatasandi tervisekeskusele aastal 2022“ seletuskiri

1. Taustinfo

1.1. Sissejuhatus

Määrusega kehtestatakse kohalikele omavalitsustele (edaspidi KOV) ja esmatasandi tervisekeskustele psühholoogi palga- ja juhendamistoetuse andmise tingimused ja kord. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis aastateks 2021–2023 on üks tegevuspõhimõte (punkt 1.8) pöörata pandeemia tingimustes erilist tähelepanu tervishoiuteenuste kättesaadavusele, inimeste füüsilise ja vaimse tervise hoidmisele ning kvaliteetse hariduse andmisele. Programmi punkti 2.4 kohaselt parandab valitsus vaimse tervise teenuste korraldust, kättesaadavust ja kvaliteeti. Selle eesmärgi saavutamise üheks ülesandeks oli vaimse tervise rohelise raamatu (VTRR) koostamine. Valminud VTRR-i ühe ettepaneku kohaselt (ptk 4, ettepanek 11) tuleks tugevdada vaimse tervise teenuseid kogukonna tasandil ja tervishoius erinevate sekkumiste ja meetmetega, et tagada inimestele elukoha lähedane, õigeaegne ja kvaliteetne abi.

COVID-19 pandeemia tingimustes on elanikkonna vaimne tervis oluliselt halvenenud – negatiivseid sümptomeid kogenud inimeste ja abivajajate hulk on kasvanud ning paljude mõne vaimse tervise all juba kannatavate inimeste olukord on halvenenud. Riigikogu eraldas 2022. aasta riigieelarvesse 1,26 mln eurot vaimse tervise edendamise tegevusteks. Toetusmeede on jätk 2021. aastal rakendatud samasisulisele toetusmeetmele.¹ Määrus kehtestatakse tulenevalt olulistest muudatustest võrreldes 2021. aasta toetusmeetme määrusega uue terviktekstina.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse ja selle seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi vaimse tervise osakonna poliitikadisainer-analüütik Vootele Veldre (vootele.veldre@sm.ee; tel 6269 106).

Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (piret.eelmets@sm.ee; tel 6269 128).

1.3. Märkused

Määrusega kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel uus rakendusakti terviktekst. Rakendusakt ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Määruse sisu

Paragrahv 1 sätestab määruse kohaldamisala. Määrusega kehtestatakse KOVidele ja esmatasandi tervisekeskustele psühholoogi palga- ja juhendamistoetuse andmise tingimused ja kord.

Paragrahvis 2 defineeritakse kesksed määruses kasutatavad terminid. *Esmatasandi tervisekeskus* on selle määruse tähenduses ühtses taristus tegevusloa alusel üldarstiabi osutav juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja. *Juhendaja* on psühholoogina tegutsev isik, kes pakub juhendatavale psühholoogile professionaalset tuge psühholoogilise abi osutamisel. *Psühholoogiks* loetakse selle määruse tähenduses psühholoogias magistrikraadi või vähemalt samaväärset kvalifikatsiooni omavat isikut, kes osutab inimestele psühholoogilist abi. *Psühholoogiline abi* on psühholoogi rakendatav inimesele või inimrühmale suunatud professionaalne tegevus eesmärgiga leevendada düstressi ning parandada vaimset tervist ja heaolu. *Toetuse andja* on

---

¹ [Sotsiaalkaitseministri 14. septembri 2021. a määrus nr 37 „Psühholoogi palga- ja juhendamistoetus kohalikele omavalitsusele ja esmatasandi tervisekeskusele“](#)

Sotsiaalministeerium. *Toetuse saajana* kvalifitseerub vaid esmatasandi tervisekeskus või KOV või selle asutus, mis ei ole linnaosavalitsus. Viimane kitsendus on vajalik, et suunata KOVe psühholoogilise abi osutamist terviklikult läbi mõtlema ja välistada olukord, kus samast KOVist esitavad taotlusi linnaosad.

Paragrahv 3 sätestab toetuse eesmärgi. Toetust antakse eesmärgiga parandada kohalikul tasandil psühholoogilise abi pakkumist, et seeläbi toetada Eesti elanike psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist.

Paragrahv 4 piiritleb toetatavad tegevused. Toetust antakse elanikele vahetu psühholoogilise abi osutamiseks. Psühholoogilist abi tuleb üldjuhul osutada vahetul kohtumisel, kuid juhul, kui vahetu nõustamine ei ole võimalik või mõistlik, võib abi osutada kaugteenusena (nt veebinõustamise või telefoniteenusena).

Paragrahv 5 sätestab nõuded taotlejatele. Taotlejatena kvalifitseeruvad vaid KOV või selle asutus, mis ei ole linnaosavalitsus, ning esmatasandi tervisekeskus, mis osutab üldarstiabi vähemalt 4000 isikule. Taotlejal peab perioodiks, mille eest toetust taotletakse, olema sõlmitud tööleping psühholoogiga psühholoogilise abi osutamiseks KOV-i elanikele. Töölepingu nõue tuleneb meetme iseloomust – tegu on palgatoetusega. Muude lepinguvormide korral võib rakenduda vaimse tervise teenuse toetus. Psühholoogilist abi pakkuval isikul peab olema kehtiv psühholoog-nõustaja kutsetunnistus või magistrikraad psühholoogias või sellega võrdsustatud haridus.

Taotlejal ei tohi taotluse esitamisel olla riiklike maksude maksuvõlgasid või need peavad olema ajatatud. Taotleja peab olema täitnud taotluse esitamise ajaks maksudeklaratsioonide esitamise kohustuse, eraõiguslikust juriidilisest isikust taotleja ka majandusaasta aruande esitamise kohustuse. Taotleja ei tohi olla pankrotis, likvideerimisel ega sundlõpetamisel. Maksuvõlgnevust kontrollitakse hiljemalt viiendal tööpäeval pärast taotluste esitamist. Samuti ei tohi taotlejal olla taotluse esitamisel täitmata kohustusi toetuse andja ees, näiteks peavad olema toetuse andjale esitatud eelnenud toetusperioodi aruanded ning tagasi makstud varasemal perioodil kasutamata jäänud toetus, kui see on asjakohane.

Paragrahv 6 sätestab toetuse liigid, toetatavad kulud ja toetuse suuruse. Toetust antakse kas palgatoetusena või juhendamistoetusena. Palgatoetust antakse töjõukulude katteks vastavalt tegelikele töjõukuludele, kuid mitte rohkem kui brutotöötasult 1553 eurot arvatud töjõukulu töötaja kohta kalendrikuus. Nimetatud piirmäära alus on Eesti keskmine brutokuupalk 2021. aasta III kvartalis.

Toetuse arvutamise alus on KOVi elanike arv või esmatasandi tervisekeskuse teenindatavate isikute arv. Rakendatava koefitsiendi väärtus on 1,0 iga 7000 elaniku või esmatasandi tervisekeskuse nimistutesse kuuluva isiku kohta. Põhjendatud juhul võib toetuse andja rakendada nimetatud koefitsiendist suuremat väärtust. Näiteks võib toetuse andja rakendada 6500 elanikuga KOVi puhul oluliste argumentide ja raha piisavuse korral koefitsienti 1,0. Selline samm võib olla vajalik, et tagada piisav palgafond, mis võimaldab KOVil psühholoogi palgata. Nimetatud koefitsiendi arvutamisel lähtutakse KOVi elanike arvust rahvastikuregistris seisuga 01.01.2022. Tervisekeskuse teenindatavates nimistutes olevate isikute arvu alus on veebilehel <https://mveeb.sm.ee/Nimistud/> Terviseameti avaldatud värsked nimistuid kirjeldavad andmed. Koefitsiendi maksimumväärtus on 5,0. Põhjendatud juhtudel võib toetuse andja rakendada ka nimetatud maksimumväärtusest suuremat väärtust. Piir on seatud selleks, et vältida olukorda, kus suured KOVid kasutaks ära kogu toetusmeetme eelarve. Suurema väärtuse lubamine võib olla põhjendatud juhul, kui laekunud taotluste maht jääb kavandatud väiksemaks ning suurematele KOVidele suuremas ulatuses toetuse andmine väiksemate KOVide huve ei kahjusta.

Juhendamistoetust antakse üksnes tingimusel, et juhendatavaks on psühholoogi palgatoetust saav isik. Toetust makstakse vastavalt juhendaja tegelikele palgakuludele, kuid mitte rohkem kui brutotöötasult 310,6 eurot arvatud töjõukulu iga juhendatava kohta kalendrikuus. Nimetatud brutotöötasu moodustab viiendiku Eesti keskmisest brutokuupalgast 2021. aasta III kvartalis.

Toetuse andmise kord ei piira KOVi õigust maksta psühholoogile ja tema juhendajale töötasu vastavalt kohaliku tööturu olukorrale, töötasu võib olla seatud toetusepiirist nii väiksem kui ka

suurem. Kui tööjõukulud jäävad seatud ülempiirist madalamaks, katab toetus kogu tööjõukulu. Kui tööjõukulud ületavad nimetatud piirmäära, makstakse toetust üksnes seatud piirmäärade ulatuses. Nii rahaline piirmäär kui ka elanike arvu piir on kehtestatud piiratud eelarve tõttu, et pakkuda võimalikult paljudele KOVidele rahalist abi oma elanikele psühholoogilise abi pakkumisel. Täpne toetuse summa nimetatakse valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatavas taotluse rahuldamise otsuses.

Toetust makstakse üksnes otseselt teenuseosutamise tekkivate kulude ja psühholoogilist abi osutava isiku juhendamise kaasnevate kulude katmiseks. Kaudsete kulude eest toetust ei maksta. Toetust ei maksta ka juhul, kui psühholoogilist abi osutatakse üldhariduskoolis, kutseõppeasutuses või koolieelses lasteasutuses tugispetsialisti tegevusena. Õppeasutuste juures tavapäraselt tegutsevate koolipsühholoogide ja teiste õppeasutuste tugispetsialistide tööjõukulu kompenseerimine toetusemeetmest ei aita parandada kohalikul tasandil psühholoogilise abi pakkumist ning sellisel juhul toetuse maksmine ei oleks kooskõlas määruse eesmärgiga.

Toetusperiood erineb sõltuvalt taotlejast. KOVile või selle asutusele antakse toetust nende kulude katteks, mis tekivad vahemikus 01.01.2022–31.12.2022. Esmatasandi tervisekeskuse puhul on toetuseperiood 01.01.2022–30.06.2022, mille lühem lõpptähtaeg tuleneb poliitikalukundajate kavatsusest hakata alates 01.07.2022 rahastama esmatasandi tervisekeskuses tegutsevate psühholoog-nõustajate tegevust ravikindlustusest tervishoiuteenusena. Ilma perioodi piiramata tekib oht rahastada sama tegevust kaks korda.

Paragrahv 7 sätestab toetuse taotlemise üldised alused. Toetuse taotlemine toimub jooksvalt alates taotlusvooru avamisest. Esmatasandi tervisekeskuse jaoks on taotluse esitamise hilisem kuupäev toetusperioodi lõpukuupäev ehk 30.06.2022. KOVi või selle asutuse jaoks on taotluse esitamise hilisem kuupäev 15.12.2022. Pikk periood võimaldab pakkuda taotlejatele võimalikult soodsat ajaraami, et kaaluda taotlusvoorus osalemist. Kui samal kalendrikuul esitatakse ühest KOVist või tervisekeskusest mitu taotlust, taotlused liidetakse ja neid käsitatakse ühe taotlusena.

Toetuse andja avaldab taotlusvooru avanemisel taotlusvooru info enda kodulehel ja teavitab taotlusvoorust potentsiaalsete taotlejate katusorganisatsioone hiljemalt järgmisel tööpäeval arvates määruse jõustumisest. Toetuseks eraldatud eelarve ammendumise korral on toetuse andjal õigus taotlusvoor ennetähtaegselt sulgeda. Sellisel juhul avaldab toetuse andja vastava info enda kodulehel ja teavitab toetuse andja potentsiaalsete taotlejate katusorganisatsioone kolme tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

Paragrahv 8 sätestab taotlusele esitatavad nõuded. Taotlus tuleb esitada ettenähtud ajaks, määruse lisas 1 sätestatud vorminõuetest lähtudes ja koos nõutud dokumentidega. Taotlus ja lisatud dokumendid peavad sisaldama määruses nõutud teavet, taotlus peab olema digitaalselt allkirjastatud. Palgatoetuse taotlemisel tuleb koos taotlusega esitada psühholoogilist abi osutava isiku CV, mis kajastab tema kutsealast ja hariduslikku ettevalmistust, ning isiku allkirjastatud kinnitus või muu tõend, mis näitab tema valmisolekut osutada toetusperioodil taotleja juures psühholoogilist abi. CV on vajalik veendumaks, et isiku ettevalmistus vastab määruses seatud nõuetele. Kinnitus on vajalik, et maandada riski, et taotlus esitatakse konkreetse psühholoogiga eelnevalt abi osutamises kokku leppimata. Kui abi osutavat psühholoogi ei õnnestu leida, võib määratav toetus jääda kasutamata ning regulatsiooni kehtestamise eesmärk täitmata. Juhendamistoetuse taotlemisel esitab taotleja koos taotlusega juhendava isiku CV, mis kajastab tema kutsealast ja hariduslikku ettevalmistust ning töökogemust.

Paragrahv 9 reguleerib taotluse menetlemise protsessi. Taotluse menetlus koosneb taotluse registreerimisest, taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollimisest ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest koos toetuse määramisega taotluse rahuldamise korral. Kalendrikuu jooksul laekunud taotluste rahuldamine otsustatakse hiljemalt järgneva kalendrikuu 20. kuupäevaks. Selline lahendus võimaldab anda pika taotlemisperioodi vältel taotlejatele kiiret tagasisidet selle kohta, kas nende taotlus rahuldatakse või mitte, ning võimaldab abi osutamisega alustada kohe, kui selleks on võimekus.

Taotlusvooru lõppemisel ehk tähtaja saabumise või taotlusvooru ennetähtaegse sulgemise järel saadetud taotlusi menetlusse ei võeta. Sellest informeeritakse taotlejat kolme tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamisest.

Paragrahv 10 sätestab taotluse registreerimise ning taotleja ja taotluse vastavuse hindamise üldised alused. Sotsiaalministeerium registreerib esitatud taotlused ning kontrollib taotleja ja taotluse vastavust määruse sätestatud nõuetele. Kui taotluses esineb puudusi, antakse taotlejale kolm tööpäeva puuduste likvideerimiseks. Puuduste korral võib toetuse taotluse menetlemise tähtaeg pikeneda.

Paragrahv 11 reguleerib toetuse määramist ja maksmist. Kui taotleja vastab määruuses sätestatud tingimustele, määratakse talle toetus §-s 6 sätestatud tingimustest ja taotluses esitatud andmetest lähtudes. Kui KOVist või tervisekeskusest esitatakse pärast toetuse määramist uus taotlus, võetakse lisaks arvesse KOVile või tervisekeskusele juba määratud toetust. Seega juhul, kui esimese taotluse alusel määratud toetus oli väiksem KOVi elanike arvu või nimistutesse kuuluvate isikute arvu alusel arvatud toetuse maksimummäärast, on KOVil või tervisekeskusel võimalik esitada täiendav taotlus. Selline õiguslik lahendus võimaldab esmalt taotleda toetust nende psühholoogide palgakulude katmiseks, kellega on kokkulepped juba sõlmitud, ning esitada hiljem täiendav taotlus, kui tekib kokkulepe psühholoogilise abi osutamiseks uue psühholoogiga. Taotluseid rahuldatakse kuni KOVi elanike arvu või nimistutesse kuuluvate isikute arvu alusel arvatud toetuse maksimummäära saavutamiseni. Erandkorras, kaalukate argumentide olemasolul ja eelarve piisavusel võib toetuse andja nimetatud maksimummäära ületada.

Tingimustele või nõuetele mittevastamise korral jäetakse taotlus rahuldamata. Taotlusi rahuldatakse kuni taotlusvooruks eraldatud eelarve ammendumiseni. Eelarve ammendumisel sulgeb toetuse andja taotlusvooru.

Sotsiaalkaitseminister kinnitab käskkirjaga toetuse saajad ja neile määratava toetuse suuruse ning taotlejad, kelle taotlust ei rahuldata. Taotlejat informeeritakse otsusest hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast käskkirja allkirjastamist. Toetus makstakse toetuse saajale välja taotluses märgitud pangakontole kümne tööpäeva jooksul pärast käskkirja allkirjastamist.

Palga- ja juhendamistoetus makstakse välja ilma toetuse lepingut sõlmimata, et kahandada poolte halduskoormust. Võrreldes vaimse tervise teenuse toetusega on toetusesummad pigem väikesed ja toetuse keskmeks on piisava pädevusega psühholoogi tööjõukulu. Lepingu sõlmimine palga- ja juhendamistoetuse väljamaksmiseks lisandväärtust ei loo, kõik peamised toetuse saaja ja toetuse andja suhteid reguleerivad aspektid kajastuvad määruuses.

Paragrahv 12 sätestab toetuse saaja kohustused. Toetuse saaja on kohustatud psühholoogilise abi osutamise alustamisel teavitama KOV-i elanikke või nimistute liikmeid psühholoogilise abi osutamise korraldusest. Samuti peab toetuse saaja pidama toetuse kohta arvestust vastavalt raamatupidamise seadusest tulenevatele nõuetele, sealhulgas pidama eraldi kuluarvestust toetuse maksmise aluseks olevate tegevuste kohta, ning eristama maksmise aluseks olevate tegevuste dokumendid muudest dokumentidest. Elektroonsel kujul säilitatavaid kuludokumente peab olema võimalik kirjalikult taasesitada.

Toetuse saaja on kohustatud võimaldama toetuse andjal või tema määratud isikul kontrollida toetuse kasutamise aruandluse õigsust, toetuse saamise tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust, toetuse kasutamise sihipärasust ja mõjusust ning muude tingimuste täitmist. Samuti peab toetuse saaja informeerima nõudmisel Sotsiaalministeeriumi abi osutamisega seotud teavitustegevustest ning esitama toetusperioodi lõppemise järel psühholoogilise abi osutamise aruande (esitatud määruse lisas 2).

Kui tegelikud kulud, mille eest toetust taotleti, osutuvad välja makstud toetusest väiksemaks, on toetuse saaja kohustatud toetuse summa ja tegeliku kulu vahe toetuse andjale tagasi maksma.

Paragrahv 13 sätestab tegurid, mis välistavad toetuse saamise. Palgatoetust ei maksta või see nõutakse tagasi, kui tegevust, mille toetamiseks raha taotletakse, rahastatakse riigieelarvest muul viisil. Samuti ei toetata sellist esmatasandi tervisekeskuse osutatavat psühholoogilist abi, millele

puudub samaväärne ligipääs kõikidel esmatasandi tervisekeskuse nimistusse kuuluvatel täisealistel inimestel (nt kitsale sihtrühmale suunatud abi). Juhendamistoetust ei maksta, kui juhendaja kvalifikatsioon ja kutsealane ettevalmistus ei ületa juhendatava kvalifikatsiooni ja kutsealast ettevalmistust, ega juhul, kui juhendaja juhendamistegevust rahastatakse riigieelarvest muul viisil.

Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks või toetus nõutakse tagasi, kui ilmnevad asjaolud, mille kohaselt taotlust ei oleks rahuldatud või on toetuse saaja või psühholoogilise abi osutaja rikkunud abi osutamise korraldamisel isikuandmete kaitse nõudeid või abi osutamise korraldus ei vasta taotluses kirjeldatule.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus on kooskõlas Euroopa Liidu (EL) õigusega. Tegemist ei ole vähese tähtsusega abi ega riigiabi andmisega, vaid KOVi haldusülesande toetamisega riigieelarvest, tegemist ei ole ettevõtluse ega majandustegevuse toetamisega. Eelnõuga parandatakse psühholoogilise abi ja muude vaimset tervist toetavate teenuste kättesaadavust KOVides ja esmatasandi tervisekeskustes. Meede võimaldab toetusega katta edukate taotlejate psühholoogilise abi osutamisega kaasnevad tööjukulud ning suurendada sel moel taotleja valmidust pakkuda piirkonna elanikele kvaliteetset psühholoogilist abi.

4. Määruse mõjud

Määruse rakendamisega mõjutatavad sihtrühmad

Määruse rakendamisel on potentsiaal mõjutada KOVe (78) ja esmatasandi tervisekeskuseid ning psühholooge ja Eesti elanikke.

Sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju

Määruse rakendamise keskne eesmärk on leevendada pandeemiast tulenevat negatiivset mõju Eesti elanike vaimsele tervisele. Selleks parandatakse psühholoogilise abi osutamist KOVides. Arvestades toetuse kuluga 2077,91 eurot (s.o brutotöötasu 1553 eurot koos tööjoomaksude ja -maksetega) iga 7000 elaniku kohta kalendrikuus, võimaldab toetusmeede eelarvega 332 623 eurot tagada abi pakkumise võimekuse arvestuslikult populatsioonile suurusega 93 377 (s.o (332 623 eurot / (2077,91 eurot x 12 kalendrikuud)) x 7000 elanikku). Eeldades, et toetusega 2077,91 eurot kalendrikuus on võimalik rahastada arvestuslikult 13 psühholoogi tegevust, kellest igaühel on 120 kliendikontakti kalendrikuus (s.o keskmiselt 6 kontakti tööpäevas), võimaldab kavandatud eelarve pakkuda toetuseperioodil 10 x 120 x 12 ehk 18 720 kliendikontakti. Eespool esitatud arvutustele tuginedes võimaldab meetme rakendamine hinnanguliselt pakkuda kiiret esmast psühholoogilist abi või tuge 7800–11 700 inimesele, kes praeguses varieeruva ligipääsetavusega teenuse-süsteemis ei pruugi kiiret professionaalset abi saada.

Määruse rakendumise mõju saab hinnata keskmiseks. Kuigi suhtarvudes puudutab meede tõenäoliselt vaid 0,5–0,9% elanikkonnast, võib see konkreetses piirkonnas avaldada väga olulist mõju abi saanud isikute ja nende perede heaolule ja toimetulekule. Toetusmeetme toel luuakse toetusperioodi ajaks kogukonna tasandil kas peamine või täiendav uks, et siseneda vaimset tervist toetavate teenuste süsteemi. Meetme tulemuslik rakendumine võimaldab taotleda täiendavaid vahendeid, et jätkata psühholoogilise abi laiemat osutamist ka järgnevatel aastatel.

Mõju majandusele ja regionaalarengule

Määruse rakendamine toob psühholoogilise abi osutamiseks valdkonda 332 623 eurot ning aitab toetusperioodil rahastada 13 psühholoogilise abi osutaja töökohta. Toetusmeede on disainitud toetuse ülempiiriga – sel moel loob meede tõenäoliselt enam väärtust madala töötasuga piirkondades ja võib avaldada positiivset mõju töökohtade loomisele peamistest tõmbekeskustest kaugemal asuvates KOVides. Samas on meede siiski väärtuslik ka keskmisest kõrgema töötasuga piirkondades, kuna võimaldab katta vähemalt osa psühholoogi tööjukuludest.

Tõenäoliselt ei kaasne määruse rakendamisega ebasoovitava mõju riski. Ka juhul, kui meede ei aita luua ühtegi täiendavat töökohta ja rahastatakse töökohti, mis oleks loodud ka ilma selle meetmeta, väärtustab toetusmeede mittekliinilise psühholoogilise abi osutamist kohalikul tasandil ning annab toetusmeetme jätkumisel tugeva sõnumi, et psühholoogide panus on vajalik ja väärtustatav ka kogukonna tasandil väljaspool tervishoiusüsteemi.

Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Meetme otsene eesmärk on parandada psühholoogilise abi kättesaadavust KOVIDes. Meede võimaldab toetusega katta KOVIDe ja neis tegutsevate tervisekeskuste psühholoogilise abi kulud ning suurendada KOVIDe valmidust pakkuda vaimset tervist toetavaid teenuseid. Vaimse tervise teenuste pakkumine elanikele, kelle abivajadust ei ole hinnatud, on KOVIDe vabatahtlik ülesanne ja seda pakuvad vaid mõned KOVIDid. Kogukondlike vaimse tervise teenuste arendamine võimaldab pakkuda abi elanikele, kelle vaimse tervise olukord ei vaja veel kliinilist sekkumist, kuid kellel võib ilma õigeaegset abi saamata kujuneda välja vaimse tervise häire.

Määruse rakendumise mõju saab hinnata keskmiseks. Kuigi meetdet kasutavate KOVIDe osakaal 2022. aastal ei ületa tõenäoliselt kümnet KOVIDi või tervisekeskust, on mõju tõenäoliselt suur nendele KOVIDele ja tervisekeskustele, kus meede rakendub. Meetme edukas rakendumine 2022. aastal võimaldab toetusmeedet skaleerida ja pakkuda riigieelarve toel suuremas mahus vaimse tervise teenuseid ka järgnevatel aastatel.

Valdkonnad, mida meede ei mõjuta

Määruse rakendamine ei avalda mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele ega elu- ja looduskonnale.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Toetust rahastatakse 2022. aasta riigieelarve seadusega Sotsiaalministeeriumile tervist toetavate valikute programmi vaimse tervise edendamise tegevuseks eraldatud vahenditest ning 2021. aastal samasisuliseks meetmeks ettenähtud vahendite jäägist. Toetusmeetme rahastamiseks on kavandatud 332 623 eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Määruse tingimused võimaldavad taotleda toetust tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2022. a tehtud kulude eest.

7. Määruse koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Toetusmeetme kavandamisel ja kujundamisel konsulteeriti vaimse tervise staabi liikmete, vaimse tervise mõttekoja liikmete ja KOVIDe esindajatega, sh nendega, kes kasutasid sama toetusmeedet 2021. aastal. Määruse vastuvõtmise järel edastatakse määrus Eesti Linnade ja Valdade Liidule, et tagada potentsiaalsete taotlejate informeeritus meetmest.